

Rapport

Maatschappelijk draagvlak voor Klimaatzaak tegen Shell

In dit onderzoek hebben we een representatieve steekproef van ruim 1.000 Nederlanders gevraagd naar hun mening over het klimaatakkoord van Parijs, de naleving daarvan en over de Klimaatzaak van Milieudefensie tegen Shell

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2020/205

Datum

december 2020

Opdrachtgever

Milieudefensie

Auteurs

Milan Driessen
Peter Kanne
Kim Samuels

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
1 Shell en de Klimaatzaak	7
1.1 Nederlanders vinden Shell vaker niet duurzaam dan wel	7
1.2 Helft van de Nederlanders staat achter de eis van Milieudefensie	9
1.3 Shell wordt als verantwoordelijke gezien wat betreft verduurzaming	11
1.4 Twee derde: overheid moet bedrijven aan klimaatakkoord houden	13
2 Onderzoeksverantwoording	14

Belangrijkste uitkomsten

Helpt Nederlanders staat achter eis Milieudefensie in Klimaatzaak

Milieudefensie is een rechtszaak begonnen tegen Shell. Hierin wordt geëist dat Shell zijn CO₂-uitstoot zodanig omlaag brengt dat de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs wel gehaald kunnen worden. We legden deelnemers het volgende voor:

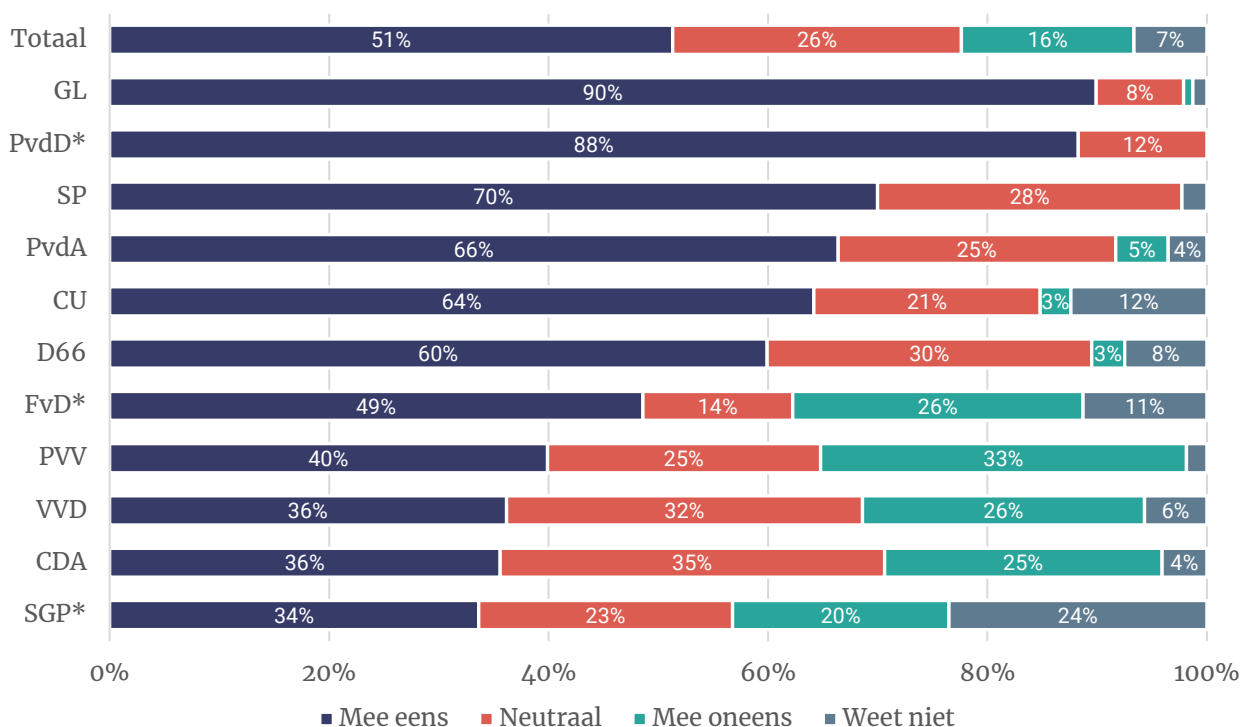
- Een milieuorganisatie heeft een rechtszaak aangespannen tegen Shell.
De milieuorganisatie stelt dat Shell ‘gevaarlijke klimaatverandering’ veroorzaakt.
- Als het olie- en gasbedrijf zijn huidige manier van werken niet verandert, is het volgens hen onmogelijk om de doelen van het klimaatakkoord van Parijs te halen (het beperken van de opwarming van de aarde tot anderhalve graad).
- De milieuorganisatie wil dat Shell zijn CO₂-uitstoot zodanig omlaag brengt dat de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs wel gehaald worden.

De helft van de Nederlanders is het eens met deze eis van Milieudefensie (51%). Onder kiezers van PvdD en GroenLinks is de steun het grootst (88 à 90%), onder kiezers van SGP, VVD en CDA is deze het laagst (34 à 36%).

Maar per saldo staan alle kiezersgroepen achter de eis van Milieudefensie: het aandeel eens is bij alle kiezersgroepen groter dan het aandeel oneens.

Figuur A - Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de eis van de milieuorganisatie? Uitgesplitst naar politieke voorkeur

Basis: N = 1.140

* cijfers indicatief, n < 50

Drie op tien vinden Shell niet duurzaam

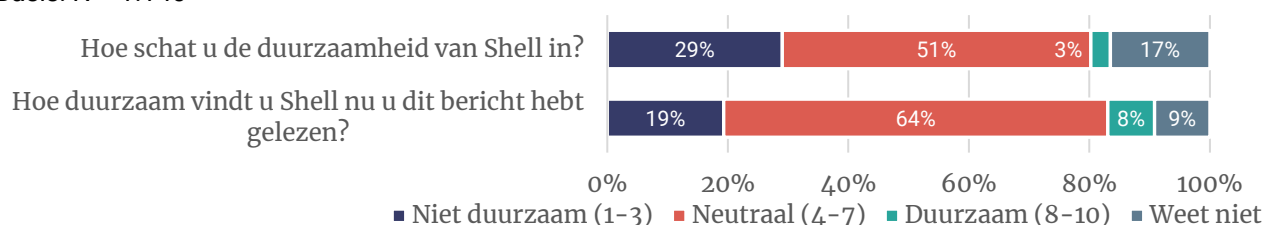
Drie op de tien Nederlanders (29%) schatten Shell als niet duurzaam in. We legden vervolgens het volgende bericht voor:

- *Shell is en wordt financieel hard getroffen door de coronacrisis. Het bedrijf maakte daarom onlangs bekend dat het raffinaderijen en chemische fabrieken gaat afstoten. Op deze manier wil het bedrijf geld vrijmaken, onder andere om schulden te verminderen. Daarnaast zegt Shell zijn groene investeringen te willen verdubbelen.*

Ook hierna vinden Nederlanders Shell niet duurzaam: een vijfde vindt Shell na het lezen van het bericht niet duurzaam (19%) en 8 procent vindt Shell wel duurzaam. Gemiddeld genomen vinden Nederlanders Shell na het lezen van het bericht dus wel iets duurzamer.

Figuur B - Hoe schat u de duurzaamheid van Shell in? en Hoe duurzaam vindt u Shell nu u dit bericht hebt gelezen?

Basis: N = 1.140

Nederlanders willen dat Shell zichzelf verandert in een duurzaam bedrijf

Ruim de helft (54%) geeft aan dat de uitspraak *Shell moet stoppen met activiteiten die zorgen voor gevaarlijke klimaatverandering en zichzelf veranderen in een duurzaam bedrijf* het meest overeenkomt met hun eigen mening. Deze uitspraak is onder alle kiezersgroepen de uitspraak die het dichtst bij hun eigen mening staat.

Dat Shell voorziet in de vraag naar olie en gas en zelf niet zoveel kan doen wordt door een minderheid van 14 procent genoemd.

Maar eigenlijk zou de overheid bedrijven moeten dwingen zich te houden aan klimaatakkoord

Twee derde van de Nederlanders is het eens met de stelling *Eigenlijk zou de Nederlandse overheid grote Nederlandse bedrijven moeten dwingen om zich aan het klimaatakkoord van Parijs te houden* (67%). Kiezers van linkse partijen zijn het vaker eens met deze stelling (GL, PvdD, SP, PvdA) dan kiezers van rechtse partijen (VVD, CDA, FvD, PVV, SGP).

Toch is ook een meerderheid van de FvD- en VVD-kiezers (respectievelijk 54 en 60%) het eens met deze stelling.

Ruim driekwart wil landen aan het klimaatakkoord houden

We legden Nederlanders het volgende voor:

- *Onder de opwarming van de aarde wordt de stijging van de wereldtemperatuur verstaan. Daardoor verandert het klimaat. Eind 2015 sloten alle landen van de Verenigde Naties daarom het Klimaatakkoord van Parijs om klimaatverandering tegen te gaan. De landen hebben toegezegd om hieraan te werken. Ook Nederland.*

Bijna vier op de vijf Nederlanders (78%) geven aan dat er iets gedaan moet worden wanneer landen zich niet aan de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs houden.

Verantwoording

I&O Research voerde een landelijk representatief onderzoek uit onder 1.140 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek vond plaats van vrijdag 13 november tot maandagochtend 16 november 2020. De respondenten is niet verteld wie de opdrachtgever was.

De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017. Het grootste deel van de deelnemers (1.078) is afkomstig uit het I&O Research Panel. Daarnaast vulden 62 Nederlanders de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

1 Shell en de Klimaatzaak

1.1 Nederlanders vinden Shell vaker niet duurzaam dan wel

We vroegen alle deelnemers hoe duurzaam ze Shell inschatten op een schaal van 1 tot 10 waarbij een 1 niet duurzaam is en 10 heel duurzaam. Een derde van de Nederlanders schat Shell niet duurzaam in (score: 1 t/m 3). De helft neemt een middenpositie in (4 t/m 7) en 3 procent vindt Shell duurzaam (8 t/m 10). Gemiddeld krijgt Shell een 4,4 op deze schaal (zie figuur 3).

Vervolgens legden we Nederlanders het volgende bericht voor:

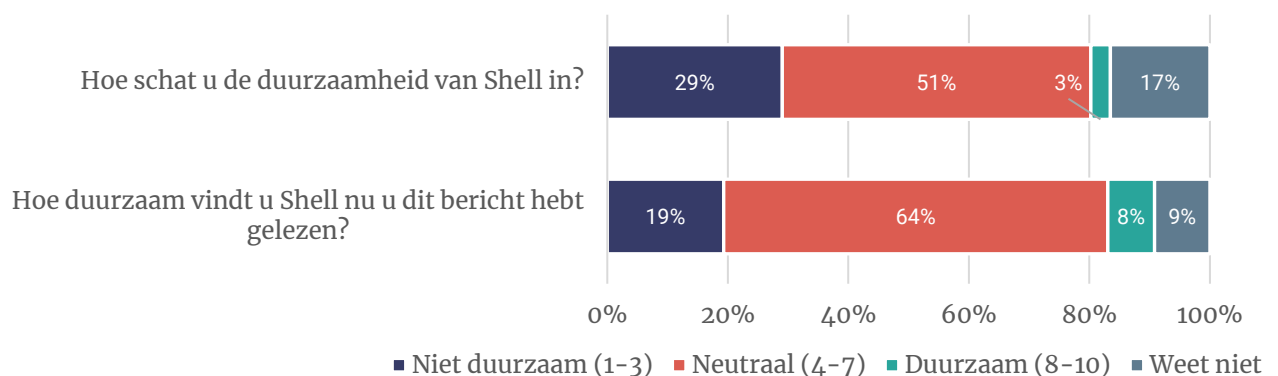
- *Shell is en wordt financieel hard getroffen door de coronacrisis. Het bedrijf maakte daarom onlangs bekend dat het raffinaderijen en chemische fabrieken gaat afstoten. Op deze manier wil het bedrijf geld vrijmaken, onder andere om schulden te verminderen. Daarnaast zegt Shell zijn groene investeringen te willen verdubbelen.*

Na het lezen van dit bericht schatten Nederlanders Shell iets duurzamer in: het aandeel dat Shell niet duurzaam vindt daalt van 29 naar 19 procent. Het aandeel dat Shell duurzaam vindt, stijgt van 3 naar 8 procent. Het gemiddelde cijfer stijgt dan ook iets: van een 4,4 naar een 5,1 (zie figuur 3). Per saldo vinden Nederlanders -ook na het lezen van het bericht- Shell niet duurzaam.

We wijzen er hierbij ook op dat het aandeel dat 'weet niet' antwoordt daalt van 17 procent voor en 9 procent na het lezen van het bericht.

Figuur 1- Hoe schat u de duurzaamheid van Shell in? en Hoe duurzaam vindt u Shell nu u dit bericht hebt gelezen?

Basis: N = 1.140

Kiezers vinden Shell na bericht duurzamer: gemiddeld nog steeds niet duurzaam

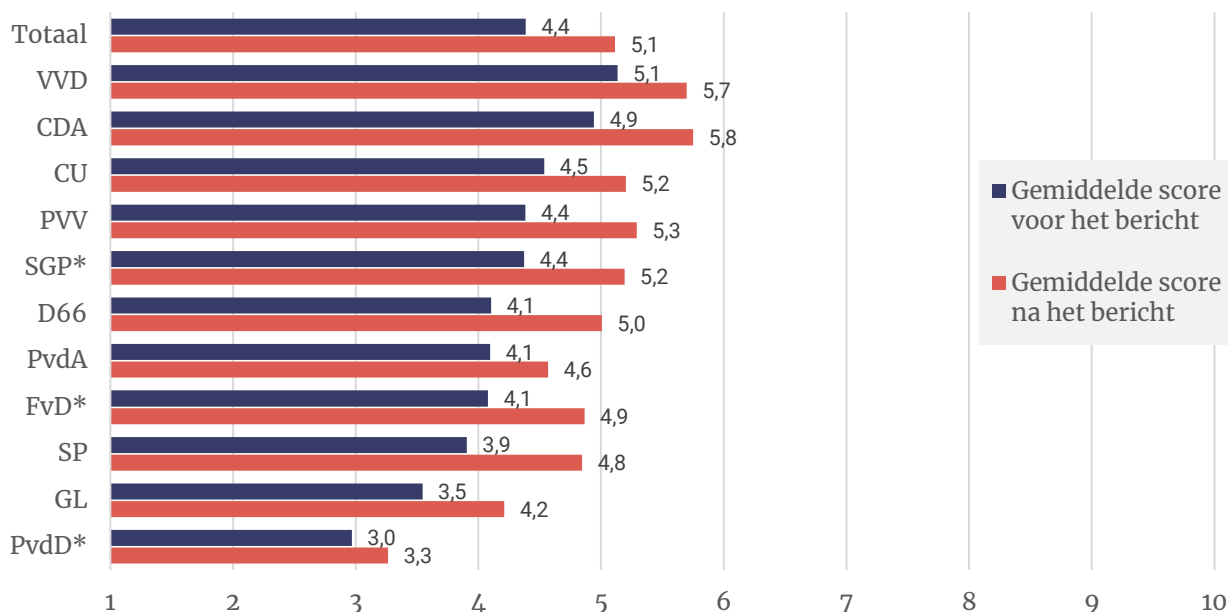
Shell wordt dus na het bericht duurzamer ingeschat door Nederlanders. Dat geldt niet voor alle kiezersgroepen even veel: voor PVV- en SP-kiezers is het verschil tussen voor en na het bericht het grootst (0,9 procentpunt verschil). Onder PvdA-kiezers is dat maar 0,7 procentpunt en onder PvdD-kiezers nog minder (cijfer indicatief).

Na het lezen van het bericht vinden jongeren Shell gemiddeld het meest duurzaam (5,4). Met name het aandeel dat Shell duurzaam vindt (score 8 t/m 10) stijgt aanzienlijk: voorafgaand aan het bericht noemde 7 procent Shell duurzaam, nadien is dat 18 procent.

Figuur 2 – Gemiddeld ingeschatte duurzaamheid Shell voor en na bericht, naar politieke voorkeur

Hoe schat u de duurzaamheid van Shell in? Hoe duurzaam vindt u Shell nu u dit bericht hebt gelezen?

1 = niet duurzaam / 10 = duurzaam

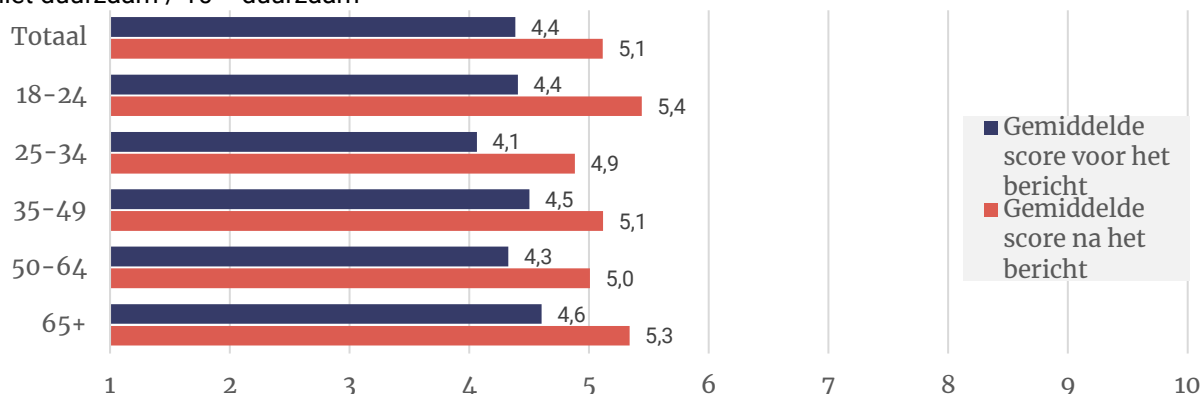

* cijfers indicatief

Figuur 3 – Gemiddelde score duurzaamheid voor en na het bericht, naar leeftijdsgroepen

Hoe schat u de duurzaamheid van Shell in? Hoe duurzaam vindt u Shell nu u dit bericht hebt gelezen?

1 = niet duurzaam / 10 = duurzaam

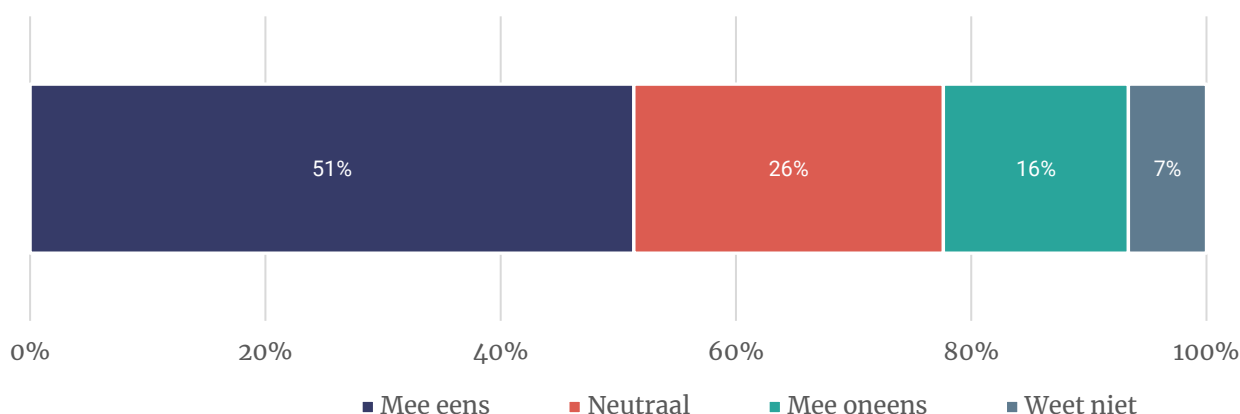
1.2 Helft van de Nederlanders staat achter de eis van Milieudefensie

Milieudefensie is een rechtszaak begonnen tegen Shell. Hierin wordt geëist dat Shell zijn CO₂-uitstoot zodanig omlaag brengt dat de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs wel gehaald kunnen worden. We legden deelnemers de volgende tekst voor en vroegen in hoeverre ze het eens of oneens zijn met de eis van de milieuorganisatie.

- Een milieuorganisatie heeft een rechtszaak aangespannen tegen Shell.
De milieuorganisatie stelt dat Shell 'gevaarlijke klimaatverandering' veroorzaakt.
- Als het olie- en gasbedrijf zijn huidige manier van werken niet verandert, is het volgens hen onmogelijk om de doelen van het klimaatakkoord van Parijs te halen (het beperken van de opwarming van de aarde tot anderhalve graad).
- De milieuorganisatie wil dat Shell zijn CO₂-uitstoot zodanig omlaag brengt dat de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs wel gehaald worden.

De helft van de Nederlanders is het eens met deze eis van Milieudefensie (51%). Eén op de zes Nederlanders is het er mee oneens.

Figuur 4 - Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de eis van de milieuorganisatie? (basis: allen)

Ook rechtse kiezer staat per saldo achter eis Milieudefensie

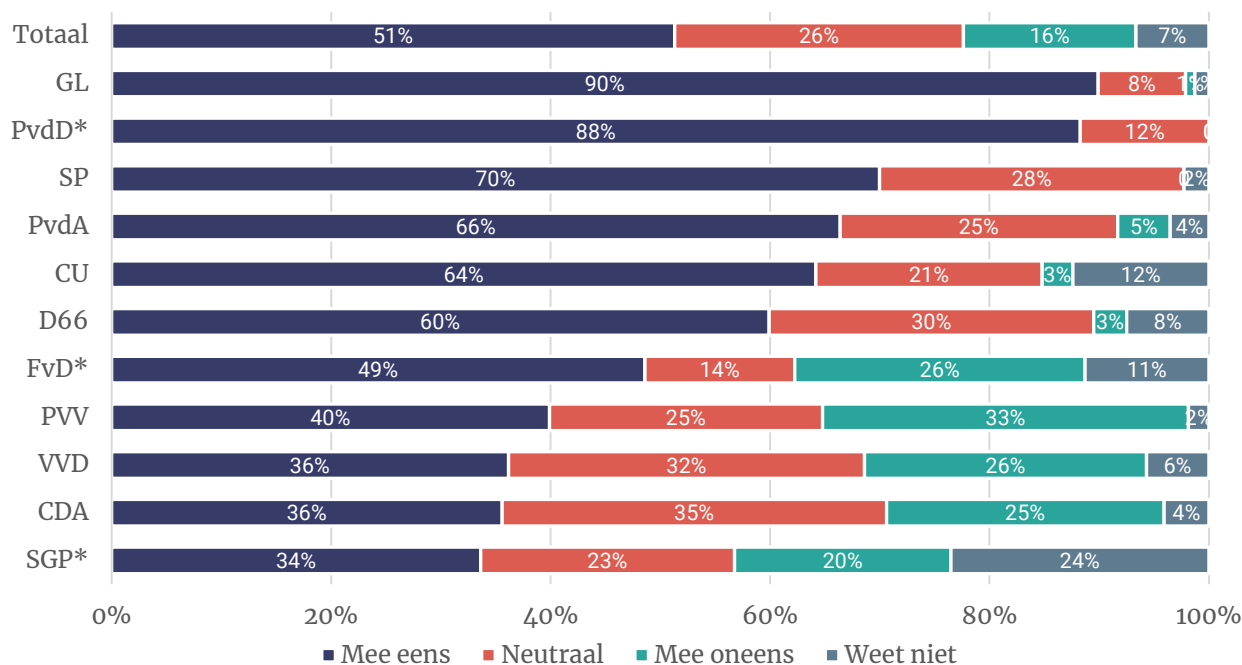
Negen op de tien kiezers van GroenLinks (90%) en de PvdD (88%; cijfer indicatief) staan achter de eis van Milieudefensie. Ook onder de achterban van SP (70%), PvdA (66%), CU (64%) en D66 (60%) is een meerderheid het eens met de eis.

Onder de resterende kiezersgroepen van de rechtse partijen is een aanzienlijke minderheid van drie à vier op de tien het eens met de eis. Per saldo staan ook deze kiezersgroepen achter de eis van Milieudefensie: het aandeel eens is bij alle kiezersgroepen groter dan het aandeel oneens.

Verder zien we dat een kwart van de mannen (24%) het oneens is met de eis van Milieudefensie, tegenover 8 procent van de vrouwen.

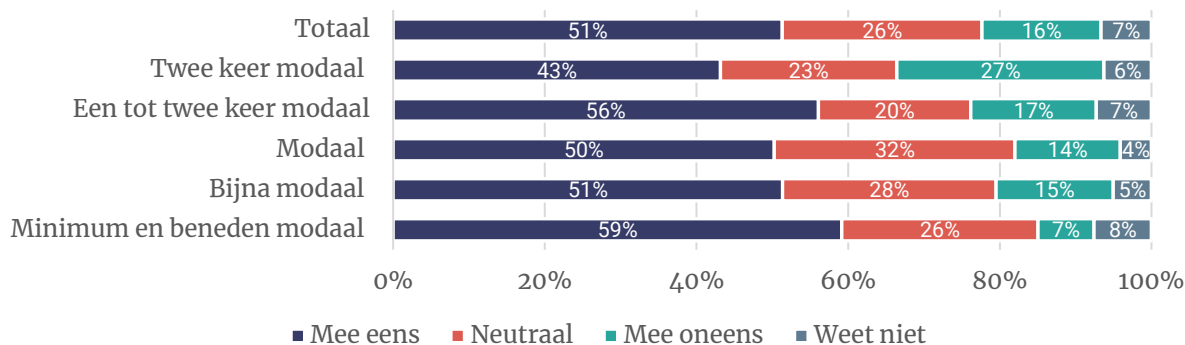
Tenslotte zien we dat Nederlanders met een lager inkomen het vaker eens zijn met de eis van Milieudefensie, dan Nederlanders met een inkomen boven twee keer modaal (figuur 6).

Figuur 5 - Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de eis van de milieuorganisatie? Uitgesplitst naar politieke voorkeur

* cijfers indicatief

Figuur 6 - Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de eis van de milieuorganisatie? Uitgesplitst naar leeftijd (basis: allen)

1.3 Shell wordt als verantwoordelijke gezien wat betreft verduurzaming

Vervolgens hebben we gevraagd welke van de volgende uitspraken het meest overeenkomt met hun mening. Deelnemers konden ook aangeven het niet te weten.

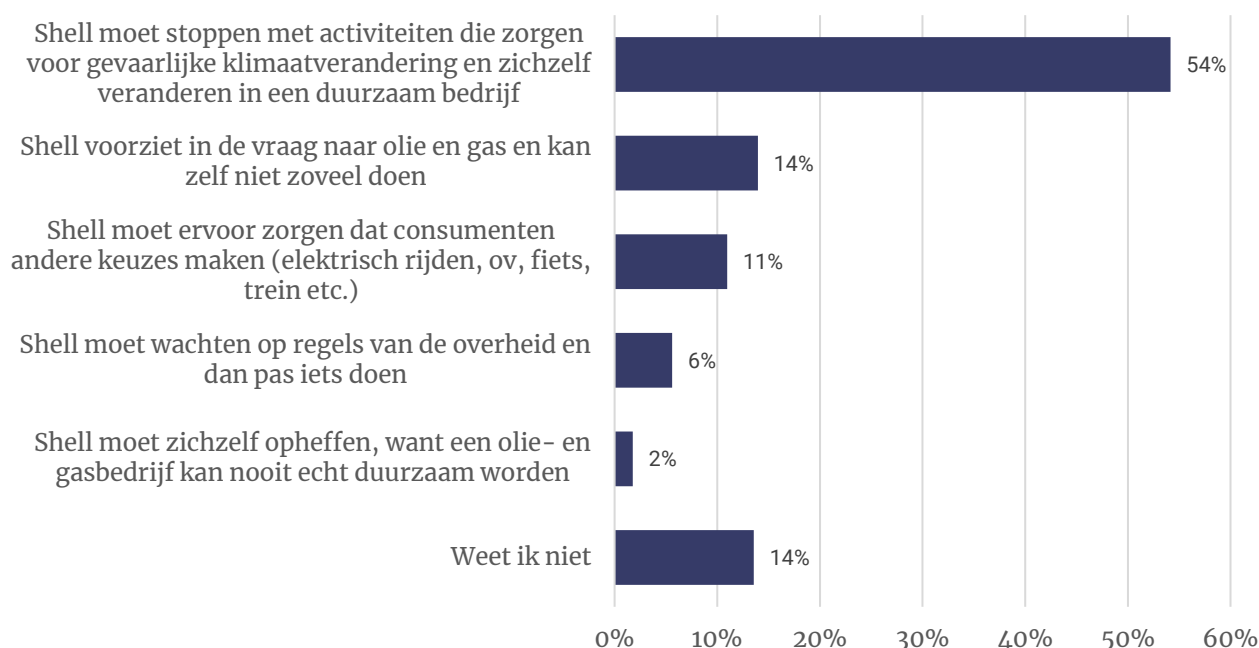
- Shell voorziet in de vraag naar olie en gas en kan zelf niet zoveel doen
- Shell moet wachten op regels van de overheid en dan pas iets doen
- Shell moet ervoor zorgen dat consumenten andere keuzes maken (elektrisch rijden, ov, fiets, trein etc.)
- Shell moet stoppen met activiteiten die zorgen voor gevaarlijke klimaatverandering en zichzelf veranderen in een duurzaam bedrijf
- Shell moet zichzelf opheffen, want een olie- en gasbedrijf kan nooit echt duurzaam worden

Ruim de helft (54%) geeft aan dat *Shell moet stoppen met activiteiten die zorgen voor gevaarlijke klimaatverandering en zichzelf veranderen in een duurzaam bedrijf* het meest overeenkomt met hun eigen mening.

Shell voorziet in de vraag naar olie en gas en kan zelf niet zoveel doen wordt door een op de zeven Nederlanders gevonden (14%). Een even zo groot deel gaf aan het niet te weten.

Verder zien we dat een op de tien Nederlanders vindt dat Shell ervoor moet zorgen dat consumenten andere keuzes maken wat betreft vervoer.

Figuur 7 - Hieronder staan enkele uitspraken over wat Shell zou kunnen doen om klimaatverandering aan te pakken. Kies de uitspraak die het meest overeenkomt met uw mening. (basis: allen)

Ook kiezers van VVD en CDA vinden per saldo dat Shell moet veranderen in duurzaam bedrijf

Dat Shell moet stoppen met activiteiten die zorgen voor gevaarlijke klimaatverandering en zichzelf moet veranderen in een duurzaam bedrijf, is onder alle kiezersgroepen de meest gekozen stelling.

Deze uitspraak wordt met name onderschreven door kiezers van D66 (80%) en GroenLinks (76%). Maar ook de helft van de VVD- en CDA-kiezers (beide 47%) is van mening dat Shell zich moet veranderen in een duurzaam bedrijf.

Bij PVV-kiezers noemt een even zo groot deel – circa een derde – dat Shell voorziet in de vraag naar olie en gas en zelf niet zoveel kan doen.

Onder kiezers van Forum voor Democratie vinden we relatief vaak de mening dat Shell zichzelf moet opheffen, omdat een olie- en gasbedrijf nooit echt duurzaam kan worden (10%; cijfer indicatief).

Tabel 1 – Kies de uitspraak die het meest overeenkomt met uw mening. Naar politieke voorkeur

Basis: N = 1.140

	Totaal	PvdD*	D66	GL	SP	PvdA	CU	VVD	CDA	SGP*	FvD*	PVV
Shell moet stoppen met activiteiten die zorgen voor gevaarlijke klimaatverandering en zichzelf veranderen in een duurzaam bedrijf	54%	83%	80%	76%	66%	64%	58%	47%	47%	43%	40%	32%
Shell voorziet in de vraag naar olie en gas en kan zelf niet zoveel doen	14%	4%	1%	3%	8%	7%	11%	18%	18%	11%	22%	31%
Shell moet ervoor zorgen dat consumenten andere keuzes maken (elektrisch rijden, ov, fiets, trein etc.)	11%	2%	8%	17%	11%	14%	19%	12%	15%	10%	10%	7%
Shell moet wachten op regels van de overheid en dan pas iets doen	6%		1%	2%		2%	1%	9%	10%	6%	4%	8%
Shell moet zichzelf opheffen, want een olie- en gasbedrijf kan nooit echt duurzaam worden	2%	4%	5%	1%		1%		1%			10%	6%
Weet ik niet	14%	6%	5%	1%	15%	12%	10%	13%	11%	31%	14%	16%

* Cijfers indicatief

1.4 Twee derde: overheid moet bedrijven aan klimaatakkoord houden

Twee derde van de Nederlanders vindt dat de Nederlandse overheid grote Nederlandse bedrijven zou moeten dwingen om zich aan het klimaatakkoord van Parijs te houden (67%).

Een op de tien is het hier niet mee eens (9%).

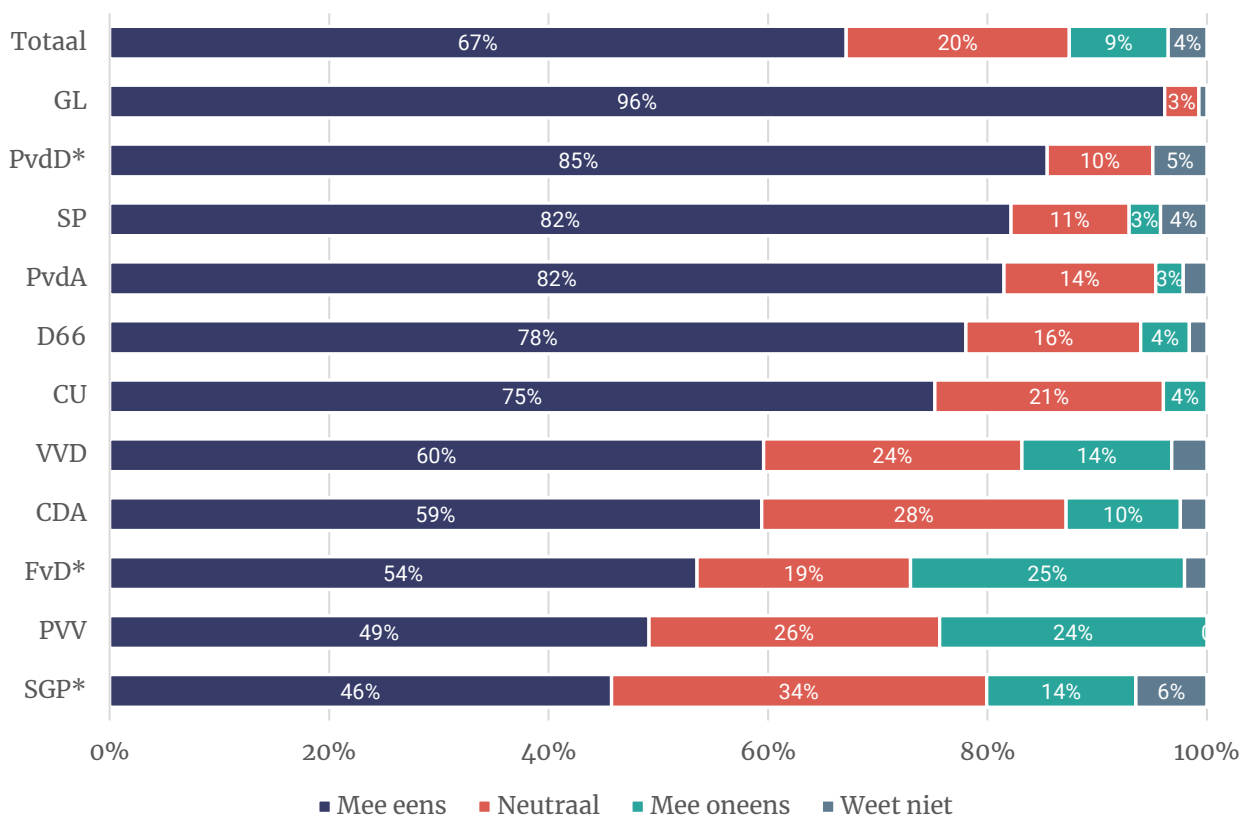
Kiezers van linkse partijen zijn het vaker eens met deze stelling (GL, PvdD, SP, PvdA) dan kiezers van rechtse partijen (VVD, CDA, FvD, PVV, SGP).

Toch is ook een meerderheid van de FvD- en VVD-kiezers (respectievelijk 54 en 60%) het eens met deze stelling.

Kiezers van GroenLinks (96%) geven het vaakst aan het eens te zijn met deze stelling.

Figuur 8 - Eigenlijk zou de Nederlandse overheid grote Nederlandse bedrijven moeten dwingen om zich aan het klimaatakkoord van Parijs te houden

Uitgesplitst naar huidige politieke voorkeur. Basis: N = 1.140

* Cijfer indicatief

2 Onderzoeksverantwoording

Verantwoording

I&O Research voerde een landelijk representatief onderzoek uit onder 1.140 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek vond plaats van vrijdag 13 november tot maandagochtend 16 november 2020.

De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017. Het grootste deel van de deelnemers (1.078) is afkomstig uit het I&O Research Panel. Daarnaast vulden 62 Nederlanders de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van $n=1.000$ en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 3,1 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl